

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МІКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА РЕГІОНУ
підготовки бакалавра
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Силабус вибіркового освітнього компонента «Мікроекономічна політика регіону» підготовки бакалавра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Аналітична економіка

Розробник: Самойленко Б.В., старший викладач кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук

Гарант освітньо-професійної програми:
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

І. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативний
Кількість годин / кредитів 150/5	051 Економіка Аналітична економіка Перший (бакалаврський)	Рік навчання 2-ий
		Семестр 3-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні 30 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10
Мова навчання		Форма контролю: залік українська

ІІ. Інформація про викладача

Самойленко Богдан Віталійович

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Посада – старший викладач кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація викладача:

Телефон 073 720 20 19

Електронна пошта: samoilenko.bohdan@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. "Мікроекономічна політика регіону" спрямована на вивчення механізмів формування та реалізації мікроекономічної політики в регіональному контексті. Розглядаються теоретичні основи регіональної економіки, інструменти впливу на місцевий бізнес, функціонування ринків на рівні регіонів та механізми державного регулювання регіональної економіки.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: Освітні компоненти «Мікроекономіка», «Теорія економічної думки»,

Постреквізити: уміння та навички здобувачів освіти будуть враховуватись при вивченні освітніх компонентів «Макро- та мікроекономічний аналіз», «Мікроекономічна політика».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета вивчення вибіркового освітнього компонента "Мікроекономічна політика регіону" - надати здобувачам знання та навички аналізу мікроекономічних процесів на регіональному рівні та розробки політики регулювання економіки регіону.

Завдання освітнього компонента - ознайомлення з основними концепціями мікроекономічного аналізу регіонів, аналіз факторів, що впливають на розвиток регіональних ринків, дослідження інструментів регіональної економічної політики, вивчення впливу державного регулювання на мікроекономічний розвиток регіонів.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК14. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань, виявляти ініціативу та підприємливість.

Фахові компетентності:

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бал
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи мікроекономічної політики регіону						
Тема 1. Основи регіональної економічної політики	15	2	2	10	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Тема 2. Основні концепції мікроекономічного розвитку регіонів	15	2	2	10	1	O(5) , БО, Т(5) , P PMГ, 10
Тема 3. Інституційне середовище та його вплив на розвиток регіонів	17	2	4	10	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Тема 4. Моделі регіональної економіки	15	2	2	10	1	O(5) , БО, Т(5) , P PMГ, 10
Тема 5. Ринок праці в регіонах: проблеми та перспективи	9	4	2	2	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Разом за модулем 1	71	12	12	42	5	50
Змістовий модуль 2 Інструменти та механізми реалізації мікроекономічної політики регіону						
Тема 6. Інструменти регіональної мікроекономічної політики	15	2	2	10	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Тема 7. Державне регулювання малого та середнього бізнесу	17	2	4	10	1	O(5) , БО, Т(5) , P PMГ, 10
Тема 8. Політика підтримки підприємництва в регіонах	19	4	4	10	1	O(5) , БО, Т(5) , P PMГ, 10
Тема 9. Інноваційний розвиток регіонів	17	2	4	10	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Тема 10. Економічні механізми залучення інвестицій у регіони	11	2	4	4	1	O(5), БО, Т(2),, P(3) 10
Разом за модулем 2	79	12	18	44	5	50
Види підсумкових робіт						Бал
Залік						100
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

Форми контролю: бліц-опитування (БО), опитування (О), тести (Т), розв'язування задач (РЗ), робота в малих групах (РМГ), ситуаційні завдання (СЗ)

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Мікроекономічна політика регіону» передбачає: підготовку до практичних занять відповідно до плану та графіку виконання завдань; оформлення результатів практичних завдань, до усіх видів контролю, зокрема написання поточних контрольних робіт та оцінювання рівня та вчасності виконання. Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика освітнього компонента

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття потрібно відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь у наукових заходах тощо) навчання в цей період може відбуватися в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності: окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/rnhvxb>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю (максимум 15 балів) за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез із виступом на конференції – 5 балів, без виступу – 3 бали за умови, що тематика публікацій відповідає змісту тем освітнього компонента; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь у студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх і зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (100 балів) Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання заліку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 60 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення заліку У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Питання на залік

1. Поняття та сутність мікроекономічної політики регіону
2. Основні суб'єкти регіональної мікроекономічної політики
3. Взаємозв'язок між регіональною та державною економічною політикою
4. Економічне районування та його значення
5. Чинники економічного розвитку регіонів
6. Роль держави у регіональному розвитку
7. Прямі та непрямі методи державного регулювання регіональної економіки
8. Державні програми підтримки малого та середнього бізнесу
9. Вплив глобалізації на регіональну економіку
10. Економічні механізми стимулювання регіонального розвитку
11. Особливості ринку праці в регіональному контексті
12. Регіональна податкова політика
13. Місцеві бюджети та їх роль у розвитку регіонів
14. Децентралізація та її вплив на економіку регіонів
15. Інструменти залучення інвестицій у регіони
16. Конкурентоспроможність регіональної економіки
17. Роль кластерів у регіональному економічному розвитку
18. Соціально-економічні показники розвитку регіонів
19. Стратегії розвитку регіонів
20. Вплив технологічного розвитку на економіку регіону
21. Міжнародний досвід регіональної економічної політики
22. Проблеми розвитку сільських територій
23. Принципи та механізми державної підтримки регіонів
24. Основи формування інвестиційної привабливості регіонів
25. Методи оцінки ефективності регіональної політики
26. Інституційна підтримка малого бізнесу на рівні регіонів
27. Вплив екологічних факторів на економічний розвиток регіонів
28. Структурні зміни в економіці регіонів
29. Фінансові механізми стимулювання підприємництва
30. Підприємницьке середовище регіону: проблеми та перспективи
31. Інноваційний потенціал регіонів
32. Транспортна інфраструктура та її роль у регіональному розвитку
33. Вплив державних субсидій на регіональну економіку
34. Монополізація ринків у регіональному вимірі
35. Методи оцінки економічного потенціалу регіонів
36. Механізми інтеграції регіональної та національної економіки
37. Роль державної підтримки в регіональному економічному розвитку
38. Методи аналізу рівня життя населення в регіоні
39. Вплив міграції на регіональний ринок праці
40. Особливості розвитку креативної економіки в регіонах

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка

90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бабінська О. В. Регіональна економіка: теорія та практика: підручник. Київ КНЕУ. 2021. 320 с.
2. Грановська Н. М. Регіональна економіка: інституційні основи та механізми розвитку: монографія. Львів. ЛНУ ім. І. Франка. 2022. 285 с.
3. Долішній М. І., Регіональна політика та місцевий розвиток: стратегічні орієнтири України: наук. вид. Київ: НАН України, 2021. 350 с.
4. Залізник В. В. Економічні механізми стимулювання регіонального розвитку: монографія. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2022. 276 с.
5. Лишиленко В. І. Регіональна економіка: навч. посіб. Запоріжжя. ЗНУ. 2020. 290 с.
6. Семененко А. І. Сталий розвиток регіонів: інновації, екологія, конкурентоспроможність: навч. посіб. Дніпро. ДНУ. 2023. 315 с.
7. Юрченко Т. В. Економічна безпека регіонів в умовах цифрової трансформації: монографія Київ. КНЕУ 2023 268 с.

Додаткова

1. Бріль М. С., Поліщук О. В. Мікро- та макроекономіка: навч. посіб. для студентів освітнього ступеня бакалавр Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 340 с.
2. Карпенко О. С. Інструменти регіональної політики та їх ефективність у країнах ЄС: наук. вид. Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова 2023. 275 с.
3. Колектив авторів. Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи: наук. вид. Київ: НАН України. 2021. 310 с.
4. Марченко О. Ю. Економічна децентралізація в Україні: виклики та перспективи: наук. вид. Харків: Видавництво ХНУ. 2021. 290 с.
5. Сидоренко В. М. Регіональна економіка: сучасні тенденції розвитку: монографія. Полтава: ПНТУ ім. Ю. Кондратюка. 2022. 280 с.

Інтернет-ресурси

Офіційні сайти урядових органів та міжнародних організацій:

1. Міністерство економіки України: <https://www.me.gov.ua>
  2. Державна служба статистики України: <https://www.ukrstat.gov.ua>
  3. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): <https://www.ebrd.com>
  4. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): <https://www.oecd.org>
- Аналітичні платформи та дослідницькі центри:

1. Центр економічної стратегії (CES): <https://ces.org.ua>
2. VoxUkraine: <https://voxukraine.org>

